

Nederlandse Vrouwen Raad
Mevrouw N. La Rose
Laan van Meerdervoort 70
2517 AN DEN HAAG

Kenmerk: 201701314

Den Haag, 15 augustus 2017

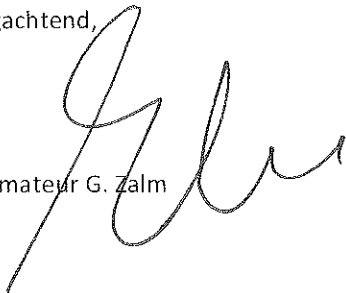
Geachte mevrouw La Rose,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. Zalm', written over the typed name 'Informateur G. Zalm'.

Vergeten watereffecten van onderen: kansen en gevaar

Groningen, 5 augustus 2017

Beste Dr. Zalm,

Ik schrijf u als een bezorgde burger, en net als u een leek op het gebied van watercontrole. Na gesprekken met de heer J.W. Boehmer werd me duidelijk, dat we mogelijk een crisis tegemoet gaan wat betreft de waterveiligheid van Nederland. Als Jan Willem gelijk heeft, heeft het ophogen van de dijken geen zin om waterveiligheid te vergroten. Ook zijn een aantal conclusies van het rapport van de deltacommissie na de watersnood van 1953 niet consistent. Hoewel ik geen uitgesproken mening heb over de validiteit van de bevindingen van Boehmer, dwingen zijn argumenten me om aandacht te vragen voor de door hem geschetste problemen. Deze zorgen zijn wat mij betreft genoeg om een speciaal onderzoeksteam in het leven te roepen. Via deze weg blijft Nederland een voorloper op water. Ook zijn eventuele politieke handelingen die hieruit volgen van zo'n aard, dat ze helpen om Europese samenwerking te versterken en Europa verenigen tegen een gemeenschappelijke vijand (het stijgende water).

De verklaring van Parijs is slechts een begin om het klimaatprobleem aan te pakken, en biedt geen houvast over *hoe* de gestelde doelen te bereiken. Terwijl de zeespiegel stijgt en infrastructuur wegspoelt, zullen steeds meer mensen gedwongen worden om een ander heenkomen te zoeken. Dit maakt waterveiligheid een internationaal probleem met vele consequenties.

We begrijpen nog niet goed hoe dijken doorbreken. Ooggetuigverklaringen van verschillende bronnen laten zien, dat dijken doorbreken voordat er water overheen gaat. Dit is in strijd met de verklaring die gegeven werd in het eindrapport van de commissie delta in 1961. De tegenwoordig gebezigde verklaring- een verschijnsel genaamd "piping", kan in een aantal gevallen aangevochten worden, aldus Boehmer.

1 vergeten grondwatereffect

Nederland staat bekend als een voorloper als het gaat om bescherming tegen water. Het lijkt er alleen op, dat we een inhaalslag te maken hebben als het gaat om de *oorzaken* van dijkdoorbraken. In het bijzonder zijn er tegenstrijdige

verklaringen in het document van de deltacommissie over de watersnood in 1953. Zo stelt de commissie dat het water over de dijk kwam, alvorens de dijk bezweek. Dit is in strijd met het relatief rustige weer en de relatief lage waterstand destijds. Het lijkt erop dat er informatie is achtergehouden, wellicht om de burgers kalm te houden. Dit op zich is al een reden om dit document grondig te onderzoeken.

De heer Jan-Willem Boehmer, specialist grondmechanica en voormalig werkzaam bij Rijkswaterstaat en MIT, stelt dat naast de min of meer bekende mechanismen die leiden tot dijkdoorbraken, er redenen zijn om naar alternatieve verklaringen te zoeken. Boehmer suggereert drie manieren waarop water *van onderen* gevaar vormt:

1. Ineenzakken van dijken zonder wateroverslag
2. Openbarsten van dijken, met als gevolg modder-en-waterstromen inlands
3. Waterstanden in polders verhogen

Een deel van deze effecten waren ook al bekend bij ingenieurs en historici voor de ramp, bijvoorbeeld in artikelen van de Ingenieur vanaf 1906, aldus Boehmer. Naast deze effecten, zou ook zeker het volgende mochten worden onderzocht.

1. De effecten van aanplant van bomen bij rivieroeveren en duinen; kan helpen om waterstromen te reguleren en grond vast te houden, en om de aarde af te koelen.
2. De relaties tussen aardbevingen (in Groningen, bijvoorbeeld) en dijkdoorbraken.
3. De gevolgen van het programma "Ruimte voor de rivier" als het gaat om watergevaar van onderen.

2 conclusie

Europa schud op haar grondvesten. Wat mist zijn concrete gemeenschappelijke doelen, die Europa kunnen verenigen. In deze brief heb ik willen aangeven, waarom de totstandkoming van een internationaal gerichte onderzoeksgroep onze dijkveiligheid kan vergroten, en Nederland's prestige op het gebied van watercontrole kan waarborgen. Hoeveel geld hiervoor nodig is kan ik niet zeggen, Boehmer suggereert dat een onderzoek van 15 miljoen genoeg is om zijn bevindingen te bewijzen. Ik suggereer dat u contact met hem zoekt voor verdere informatie.

Hoogachtend, met vriendelijke groeten, en veel succes met de formatie,

Kenmerk: 201701316

Den Haag, 15 augustus 2017

Geachte heer

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

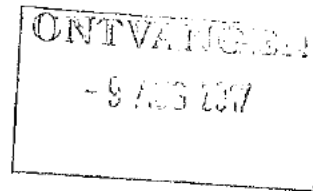
Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

20170317

voormalig (want sinds 1 september 2002 gepensioneerd)
universitair hoofddocent filosofie in de geneeskunde EUR;
nu verbonden op basis van een gastvrijheidsovereenkomst
aan Instituut Psychologie EUR Fac. Sociale Wetenschappen

[Redacted name]

tevens aan Sybrand van Haersma Buma, Alexander Pechtold, Mark Rutte, Gert-Jan Segers, copie aan Jesse Klaver

Rotterdam, 8 augustus 2017

Geachte heer Zalm,

Morgen herneemt u samen met de andere geadresseerden van deze brief het overleg over de kabinetsformatie. Over twee items heb ik vragen en overwegingen die ik hierbij aan u voorleg.

De eerste overweging betreft de rangschikking van 'voltooid leven' zonder dat daar verder over nagedacht wordt, onder 'medisch-ethische thema's'. Ik citeer ter documentatie één passage uit de recente berichten en commentaren: 'Op medisch-ethisch gebied zijn de verschillen tussen D66 en ChristenUnie ... gigantisch. Voor zaken als wetenschappelijk onderzoek met embryo's en hulp bij 'voltooid leven', zijn ... nauwelijks compromissen denkbaar: het gaat om principe-kwesties ...' [redacteur Thijs Niemantsverdriet, NRC 5 augustus, artikel onder de titel 'De buikpijn van Alexander Pechtold in de rubriek 'In het nieuws']

Deze rangschikking is onjuist en misleidend. In medische thema's 'gaat het per definitie over ziekte en gezondheid, terwijl 'voltooid leven' evenzeer per definitie gaat over een zaak waar ziekte en gezondheid juist niet aan de orde zijn. In 'ethische thema's' gaat het per definitie over morele rechten en plichten en over zaken waarin onzekerheid bestaat over hoe wij wel of niet mogen of juist wel moeten handelen in situaties waarin ook anderen betrokken zijn terwijl 'voltooid leven' gaat over iets waarover in onze maatschappij juist wel zekerheid bestaat: het juridisch-politiek verankerde recht van de individuele mens om over zich zelf te kunnen beschikken.'

De tweede overweging betref het gebruik van het begrip 'hulp bij sterven' voor wat bij 'voltooid leven' gedaan wordt. Dat is niet juist. Het gaat om wat in het Engels correct wordt omschreven als '*assisted suicide*' oftewel zelfmoord met medewerking van een ander. Dat is iets anders, en dat verschil is essentieel want zelfmoord is niet alleen geen medisch en geen ethisch thema, maar is het enige werkelijk serieuze *filosofische* probleem. Zo stelt Albert Camus (1913-1960) het in de eerste zin van 'De mythe van Sisyphus – essay over het absurde' (1942), en hij heeft gelijk. In zelfmoord knallen de drie belangrijkste thema's van de filosofie op elkaar: (1) de metafysica, geconcretiseerd in de vraag of hierna nog 'iets' komt, zo ja 'wat', en alsdan of de manier waarop de gestorvene heeft geleefd en het leven geëindigd heeft, enige relevantie heeft in verband met dit 'iets', (2) de seculiere dimensie van het hier en nu geconcretiseerd in de vragen 'wat kan ik weten, hoe moet ik handelen?', en (3) de vrije wil [in het Duits heet het '*Freitod*']. 'Moord' is, met en zonder 'zelf' ervoor, 'moord' en dat mag niet verward worden met 'hulp bij sterven'. De 'voltooid leven'-acties maken dat het enige echt serieuze filosofische probleem nu een politieke pseudo-oplossing opgedrongen dreigt te krijgen met het risico dat het helemaal zal verdwijnen uit het academische discours.

Tot zover mijn overwegingen. Mijn vragen aan u zijn (1) of u mij (via de mail) bericht van bevestiging van ontvangst van deze brief wilt sturen en (2) of u daarin wilt melden of u voornemens bent in uw verdere overleg op enigerlei wijze aandacht te geven aan wat ik u schrijf.

Met vriendelijke groeten,

[Redacted signature]

Kenmerk: 201701318

Den Haag, 15 augustus 2017

Geachte heer

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

